

Osmanlı Mirası Araştırmaları Dergisi (OMAD)

Journal of Ottoman Legacy Studies
(JOLS)

ISSN 2148-5704

Osmanlı Mirası Araştırmaları Dergisi (OMAD), uluslararası hakemli bir dergi olup dörder aylık dönemler hâlinde (Mart-Temmuz-Kasım) yılda üç sayı olarak elektronik ortamda yayımlanır. Osmanlı Mirası Araştırmaları Dergisi'nde yayınlanan yazıların dil, bilim ve hukuki sorumluluğu yazarlarına, yayın hakları Osmanlı Mirası Araştırmaları Dergisi'ne aittir. Yazılar yayıncının yazılı izni olmaksızın kısmen veya tamamen herhangi bir şekilde basılamaz, çoğaltılamaz. Yayın Kurulu dergiye gönderilen yazıları yayınlayıp yayınlamamakta serbesttir.

The Journal of Ottoman Legacy Studies (JOLS), is an international electronic journal published online three times a year in March, July and November. Authors bear the academic, linguistic and legal responsibility of their works published in JOLS. JOLS is the sole copyright owner of works published in the journal. No work published in the JOLS can be partially or totally published or reproduced without the written consent of publisher. Editorial Board decides to publish or reject submitted articles.

İndeksler / Indexes

Academia, Acarindex, ASI (Advanced Science Index), CiteFactor, DOAJ (Directory of Open Access Journal), ErihPlus, Google Scholar, Ideal Online, Index Copernicus, Index Islamicus, Infobase Index, I2OR (International Institute of Organized Research), ISAM (İslam Araştırmaları Merkezi), OAJI (Open Academic Journals Index), Research Bible, Research Gate, SIS (Scientific Indexing Service), SOBIAD (Sosyal Bilimler Atıf Dizini), SSRN (Social Science Research Network), TEI (Türk Eğitim İndeksi), ULAKBİM TR Dizin, Ulrich's Periodicals Directory (ProQuest), WorldCat

Osmanlı Mirası Araştırmaları Dergisi (OMAD)

Journal of Ottoman Legacy Studies
(JOLS)

ISSN 2148-5704

www.osmanlimirasi.net

osmanlimirasi@gmail.com

Dil ve Edebiyat / Language and Literature

Doç. Dr. İsmail AVCI

Balıkesir Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü

Çağış Yerleşkesi 10145 BALIKESİR

E-mail: mailavci@hotmail.com

Tarih / History

Doç. Dr. Abidin TEMİZER

Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü

İstiklal Yerleşkesi 15030 BURDUR

E-mail: abidintemizer@hotmail.com

Sahibi / Owner

Abidin TEMİZER (Doç. Dr., Burdur Mehmet Akif Ersoy Ü.-Türkiye)

Editörler / Editors

Abidin TEMİZER (Doç. Dr., Burdur Mehmet Akif Ersoy Ü.-Türkiye)

İsmail AVCI (Doç. Dr., Balıkesir Ü.-Türkiye)

Dil Editörleri / Language Editors

Nihada DELİBEGOVIĆ DŽANIĆ (Doç. Dr., Tuzla Ü.-Bosna-Hersek)

Ersoy TOPUZKANAMIŞ (Arş. Gör. Dr., Balıkesir Ü.-Türkiye)

Yayın Kurulu / Editorial Board

Abdullah Şevki DUYMAZ (Prof. Dr., Süleyman Demirel Ü.-Türkiye)

Abidin TEMİZER (Doç. Dr., Burdur Mehmet Akif Ersoy Ü.-Türkiye)

Ekrem ČAUŠEVIĆ (Prof. Dr., Zagreb Ü.-Hırvatistan)

Eman Abd el-Rahman HAYAJNEH (Dr. Öğr. Üyesi, Ürdün Ü.-Ürdün)

Ertan ÖRGEN (Prof. Dr., Balıkesir Ü.-Türkiye)

Grażyna ZAJĄC (Doç. Dr., Jagiellonian Ü.-Polonya)

Hasan BABACAN (Prof. Dr., Burdur Mehmet Akif Ersoy Ü.-Türkiye)

İsmail AVCI (Doç. Dr., Balıkesir Ü.-Türkiye)

Kujtim NURO (Prof. Dr.-Kanada)

Nihada DELİBEGOVIĆ DŽANIĆ (Doç. Dr., Tuzla Ü.-Bosna-Hersek)

Ozan YILMAZ (Doç. Dr., Sakarya Ü.-Türkiye)

Ömür CEYLAN (Prof. Dr., İzmir Katip Çelebi Ü.-Türkiye)

Šerbo RASTODER (Prof. Dr., Montenegro Ü.-Karadağ)

Zafer GÖLEN (Prof. Dr., Burdur Mehmet Akif Ersoy Ü.-Türkiye)

Dış Temsilciler / Country Representatives

Anastasia ZHERDIEVA (Dr., Kırım)

Dimitar V. ATANASSOV (Dr. Öğr. Üyesi, Bulgaristan)

Edith Gülçin AMBROS (Doç. Dr., Avusturya)

Ekrem ČAUŠEVIĆ (Prof. Dr., Hırvatistan)

Ema MILJKOVIC (Prof. Dr., Sırbistan)

Emzar MAKARADZE (Prof. Dr., Gürcistan)

Fadıl HOCA (Prof. Dr., Makedonya)

Galina MIŠKINIENĖ (Doç. Dr., Litvanya)

İrfan MORINA (Prof. Dr., Kosova)

Kujtim NURO (Prof. Dr., Kanada-Arnavutluk)

Nihada DELİBEGOVIĆ DŽANIĆ (Doç. Dr., Bosna-Hersek)

Grażyna ZAJĄC (Doç. Dr., Jagiellonian Ü.-Polonya)

Bu Sayının Hakemleri / Reviewers of the Issue

- Abdullah Şevki DUYMAZ (Prof. Dr., Süleyman Demirel Ü.-Türkiye)
Abidin TEMİZER (Doç. Dr., Burdur Mehmet Akif Ersoy Ü.-Türkiye)
Ardian MUHAY (Dr., Arnavutluk Tarih Kurumu-Arnavutluk)
Betül BATIR (Dr. Öğr. Üyesi, İstanbul Ü.-Türkiye)
Emine DİNGEÇ (Doç. Dr., Dumlupınar Ü.-Türkiye)
Eyyub ŞİMŞEK (Dr. Öğr. Üyesi, Aksaray Ü.-Türkiye)
Gürsoy ŞAHİN (Prof. Dr., Afyon Kocatepe Ü.-Türkiye)
Hacer ASLAN KALAY (Dr. Öğr. Üyesi, Yüzüncü Yıl Ü.-Türkiye)
Halil ÇELTİK (Prof. Dr., Gazi Ü.-Türkiye)
Haluk AYDIN (Dr. Öğr. Üyesi, Balıkesir Ü.-Türkiye)
Hasan KARAKÖSE (Dr. Öğr. Üyesi, Kırşehir Ahi Evran Ü.-Türkiye)
İbrahim SERBESTOĞLU (Doç. Dr., Amasya Ü.-Türkiye)
İsmail AVCI (Doç. Dr., Balıkesir Ü.-Türkiye)
Mehmet Sait ÇALKA (Dr. Öğr. Üyesi, Recep Tayyip Erdoğan Ü.-Türkiye)
Mehmet Yavuz ERLER (Prof. Dr., Ondokuz Mayıs Ü.-Türkiye)
Melike KARABACAK (Dr. Öğr. Üyesi, Artvin Çoruh Ü.-Türkiye)
Miraç TOSUN (Dr. Öğr. Üyesi, Karadeniz Teknik Ü.-Türkiye)
Mucize ÜNLÜ (Doç. Dr., Ondokuz Mayıs Ü.-Türkiye)
Muvaffak EFLATUN (Doç. Dr., Gazi Ü.-Türkiye)
Oktay AKTÜRK (Dr. Öğr. Üyesi, Kırşehir Ahi Evran Ü.-Türkiye)
Rahmi TEKİN (Dr. Öğr. Üyesi, Yüzüncü Yıl Ü.-Türkiye)
Ruhi İNAN (Doç. Dr. Balıkesir Ü.-Türkiye)
Suna MUĞAN ERTUĞRAL (Dr. Öğr. Üyesi, İstanbul Ü.-Türkiye)
Şevkiye KAZAN NAS (Doç. Dr., Akdeniz Ü.-Türkiye)
Tuğrul ÖZCAN (Dr. Öğr. Üyesi, Ordu Ü.-Türkiye)
Uğur KURTARAN (Dr. Öğr. Üyesi, Karamanoğlu Mehmetbey Ü.-Türkiye)
Yaşar BAYTAL (Dr. Öğr. Üyesi, Ankara Yıldırım Beyazıt Ü.-Türkiye)
Zafer GÖLEN (Prof. Dr., Burdur Mehmet Akif Ersoy Ü.-Türkiye)

EDİTÖRLERDEN

Değerli okuyucular,

UBTAS'a (Uluslararası Balkan Tarihi Araştırmaları Sempozyumu Komitesi) bağlı olarak yayımlanan *Osmanlı Mirası Araştırmaları Dergisi (OMAD)*, Osmanlı Devleti'nin hüküm sürdüğü coğrafyada ortaya konulan kültürel birikimi değerlendirmek amacıyla kurulmuş uluslararası nitelikte hakemli bir e-dergidir. Dergide dil, edebiyat ve tarih başta olmak üzere "Osmanlı mirası" içerisinde değerlendirilebilecek alanlara ait konuların tartışıldığı, Osmanlı dönemi ve sonrası kültür hayatına dair tespit ve tahlillerin yapıldığı ve bunların akademik disiplin çerçevesinde ortaya konulduğu özgün yazıların yayımlanması amaçlanmıştır.

OMAD, dörder aylık dönemler hâlinde (Mart, Temmuz, Kasım) yılda üç sayı olarak elektronik ortamda yayımlanmaktadır. Derginin yayın dili Türkçe ve İngilizcedir.

OMAD'ın on üçüncü sayısında 14 makaleye yer verilmiştir. Bu sayıyı yazılarıyla onurlandıran Âdem Ceyhan, Zeliha Kapukaya, Alev Erarslan, Ali Yılmaz, Seyfullah Gül, İlkay Erken, Giorgi Papashvili, Feyza Kurnaz Şahin, Hasan Karaköse, Mucize Ünlü, Necmettin Aygün, Ramazan Sonat, Serap Sunay, Zülfiye Koçak ve Pavao Nujić'e; makalelerin İngilizce editörlüğünü yapan Nihada Delibegović Džanić'e ve Türkçe editörlüğünü yapan Ersoy Topuzkanamış'a şükranlarımızı sunuyoruz. Makaleleri büyük emeklerle değerlendiren hakemlerimize de göstermiş oldukları özveri nedeniyle teşekkürü bir borç biliriz.

Dr. Abidin Temizer & Dr. İsmail Avcı

Editörler

FROM EDITORS

Dear readers,

Journal of Ottoman Legacy Studies (JOLS), published and established by UBTAS (International Balkan History Research Symposium Committee), is an internationally refereed academic e-journal, aiming to assess the cultural legacy in the areas once part of the Ottoman domain. *JOLS* aims to publish original research articles covering language, literature and history subjects within the scope of the "Ottoman legacy". Furthermore, *JOLS* will publish research on the Ottoman and post-Ottoman cultural and political World.

The *Journal of Ottoman Legacy Studies* is an internationally refereed journal and published electronically three times a year (March-July-November). The publication languages of *Journal of Ottoman Legacy Studies* are Turkish and English.

In this thirteenth issue you will find 14 articles covering different periods of the history of the Ottoman Empire. Many thanks to the Âdem Ceyhan, Zeliha Kapukaya, Alev Erarslan, Ali Yılmaz, Seyfullah Gül, İlkay Erken, Giorgi Papashvili, Feyza Kurnaz Şahin, Hasan Karaköse, Mucize Ünlü, Necmettin Aygün, Ramazan Sonat, Serap Sunay, Zülfiye Koçak and Pavao Nujić for their contributions for this issue. We appreciate the help of English language editor Nihada Delibegović Džanić and Turkish language editor Ersoy Topuzkanamış. And special thanks to the referees of the articles for their help and efforts.

Abidin Temizer, Ph.D. & İsmail Avcı, Ph.D.

Editors

İçindekiler / Contents

Âdem CEYHAN

BAZI EDEBÎ ŞAHSİYETLERİMİZİN SON SÖZLERİ / SON ŞİİRLERİ

The Last Words / Last Poems of Our Some Literary Figures

ss./pp. 1-15

Zeliha KAPUKAYA

HELVACIZÂDE MUHARREM HASBÎ'NİN HAYATI VE ESERLERİ

Helvacızâde Muharrem Hasbî's Life and Works

ss./pp. 17-29

Alev ERARSLAN

MİMAR SİNAN'IN ALTIGEN BALDAKEN SİSTEMLİ CAMİLERİNDE TAŞIYICI, ÖRTÜ
VE MEKÂN İLİŞKİSİ

*The Support, Cover and Spatial Relationship in the Architect Sinan's Mosques with the Hexagonal
Baldachin System*

ss./pp. 31-48

Ali YILMAZ, Seyfullah GÜL

SAMSUN ŞEHRİNDE TARİHİ YAPI MİRASI VE ŞEHİRSEL KORUMA

Historical Heritage and Urban Conservation in Samsun City

ss./pp. 49-67

İlkay ERKEN

İŞKODRA VİLAYETİNDE İLKÖĞRETİM OKULLARININ GİDERLERİNİN TEMİNİ

Provision of the Expenditures of Primary Schools in Province of Shkodra

ss./pp. 69-81

Giorgi PAPASHVİLİ

LANDSCAPES, CITYSCAPES AND MULTIPLE DWELLERS: SOUTHWESTERN
GEORGIA AND NORTHEASTERN TURKEY IN THE LENS OF THE RUSSO-TURKISH
WAR AND PEACE

*Peyzaj, Şehir Manzaraları ve Çoklu Kent Sakinleri: Rus-Türk Savaş ve Barışının Gözünden
Gürcistan'ın Güneydoğusu ve Türkiye'nin Kuzeydoğusu*

ss./pp. 83-93

Feyza KURNAZ ŞAHİN

I. DÜNYA SAVAŞI YILLARINDA OSMANLI'DA SİNEMACILIĞIN ŞİRKETLEŞME
TEZAHÜRLERİ: ŞARK İTTİHAD SİNEMA VE TİYATRO OSMANLI ANONİM ŞİRKETİ

*Emergence of Incorporation of the Cinema Companies in the Ottoman Empire during the First
World War: Şark İttihad Sinema ve Tiyatro Osmanlı Anonim Şirketi (East Union Cinema and
Theatre Ottoman Joint-Stock Company*

ss./pp. 95-114

Hasan KARAKÖSE

1914 HALEP VİLAYET BÜTÇESİ (OSMANLI VİLAYET BÜTÇESİNE BİR ÖRNEK)

1914 Aleppo Province Budget An Example of the Ottoman Province Budget

ss./pp. 115-134

Mucize ÜNLÜ
TARİHSEL SÜREÇTE BALKAN KAVRAMI VE TÜREVLERİ ÜZERİNE
On the Balkan Concept and Derivatives Historical Process
ss./pp. 135-142

Necmettin AYGÜN
AKSARAY'IN YÖNETİMİ VE YÖNETİMDE ATEŞOĞULLARI'NIN ETKİNLİĞİ (1740-1860)
The Management of Aksaray and the Effect of Ateşoğulları (1740-1860)
ss./pp. 143-177

Ramazan SONAT
TAHRAN SEFİRİ ASİM BEY'İN RAPORLARI DOĞRULTUSUNDA BİRİNCİ DÜNYA
SAVAŞI SIRASINDA İRAN'DAKİ RUS ASKERİ VARLIĞI ÜZERİNE BİR İNCELEME
A Review of the Russian Military Essence in Iran during the World War I in the Line of Tehran
Envoy Mustafa Asım Bey's Reports
ss./pp. 179-191

Serap SUNAY
SULTAN II. ABDÜLHAMİD'İN TEBAASINA ŞİFA ARAYIŞI: KEPEKLER KAPLICASI
Sultan Abdulhamid II's Search For Health For His People: Kepekler Hot Spring
ss./pp. 193-217

Zülfiye KOÇAK
TAPU TAHRİR DEFTERLERİNE GÖRE XVI. YÜZYILDA VARTO NAHİYESİ
District of Varto During The 16th Century According to Land Registry Books
ss./pp. 219-253

Pavao NUJİĆ
SÉBASTIEN LE PRESTE DE VAUBAN, THE VAUBAN APPROACH AND SLAVONIA
Sébastien Le Preste De Vauban, Vauban Yaklaşımı ve Slovenya
ss./pp. 255-272